

Miralls per la memòria

Comparant Olot, Osca i l'occitana Tournefeuille

XAVIER VALERI | OLOT

Tres ciutats allunyades en la història, i en la geografia -Olot, Osca i Tournefeuille (Occitània)- busquen els elements que tenen en comú a l'exposició Miralls per la memòria, que ja s'ha vist a Aragó i ara és a la Sala Oberta del Museu Comarcal de la Garrotxa, a l'espera de passar a França al desembre.

La mostra, que restarà oberta del 3 de juny al 28 d'agost, forma part d'un projecte de cooperació transfronterera, finançat amb fons europeus, que té l'objectiu d'impulsar projectes culturals comuns.

En aquest cas, l'exposició, que conté fotografies, però també quadres, videoinstal·lacions i fins i tot elements naturals com pedres o terra, té com a finalitat trobar els diferents lligams que s'estableixen entre les ciutats d'Olot, Osca i Tornefeuille.

Segons els seus organitzadors, els vincles descoberts han de servir perquè la gent de cada ciutat sàpiga com són les altres, però alhora, perquè també reflexioni sobre el passat, el present i el futur de la seva pròpia ciutat.

Tantes idees de ciutat com ciutadans

A banda de la dificultat de trobar lligams entre tres llocs tan diferents, el comissari de l'exposició, Ramon Lasaosa, explica que una de les idees de les quals partien els impulsors de Miralls per la memòria és que les ciutats són, en essència, les idees que la gent té d'elles. És a dir, cada persona pensa la seva ciutat d'una manera diferent. "Així cada ciutat tindrà tantes idees de ciutat com ciutadans tingui", explica.

Per tal de concretar les idees, el projecte s'assenta en la història, però també en la memòria individual, representada per un audiovisual de l'artista oscenca, Marta Javierre.

L'artista d'Osca va anar a cada ciutat a parlar amb deu persones de totes les edats, d'ancians fins a nens, i que li van explicar els records personals que els despertaven diferents indrets de les seves ciutats.

L'experiència de Javierre es mostra al costat d'un interactiu amb informació de nou fets històrics concrets de cada ciutat. Cada un d'aquests esdeveniments també va associat a imatges de principis del segle XX, que mostren la coincidència de l'arquitectura modernista o del gust pel gaudi a l'aire lliure tant a l'estiu, en fonts i parcs, com a la neu a l'hivern.

Paisatge

Lasaosa explica que un dels punts en comú entre les tres ciutats és el seu desenvolupament en un context natural, que ha repercutit en una tradició pictòrica marcada pel paisatgisme.

Per reforçar les similituds, els organitzadors han comparat quadres de les diferents ciutats, com els paisatges pintats per l'olotí Josep Berga i Boix i els de l'artista oscenc, Félix Lafuente l'any 1892 o d'altres més recents ja transformats per l'home, com els de Clapera Mayà (Olot), Beulas (Osca) i Antony (Tornefeuille).

Aquest conjunt pictòric està reforçat per una instal·lació d'Isabel Banal que fa referència al treball de la dona al camp i la seva implicació amb la natura.

Banal va anar a cadascuna de les ciutats va comprar un davantal i va recollir un munt de pedres de la rodalia. El muntatge que proposa l'artista consta dels tres davantals, els vídeos d'ella quan recull les pedres i els pedres trobades en cadascun dels tres llocs.

La història és als carrers

El comissari d'aquesta exposició transfronterera considera que la història de cada un dels llocs queda marcada

als noms dels seus carrers, que es converteixen també en una forma de testimoni dels esdeveniments històrics i els personatges que han contribuït al desenvolupament de les ciutats.

Per aquest motiu, els organitzadors han traslladat les plaques dels noms del carrers a la mostra. La singularitat està en què han posat les plaques de les tres ciutats barrejades en un únic plafó.

Els formats, els colors de fons, les nomenclatures i, fins i tot, les cal·ligrafies són diferents. Però tot i aquesta divergència, les plaques de les denominacions ciutadanes compleixen la mateixa finalitat, la de la memòria.

"Està bé perquè ens adonem que la visió dels carrers sempre ha estat la mateixa", diu Ramon Lasaosa.

El dia a dia

La darrera part de l'exposició Miralls per la memòria està formada per la instal·lació d'un grup d'artistes de Tournefeuille. Consta de tres vídeos que mostren imatges quotidianes de detalls ciutadans que tenen com a fons elements arquitectònics emblemàtics de cada una de les tres ciutats que participen en aquest projecte cultural.

En contrast amb els elements estàtics de l'arquitectura ciutadana, els elements vius que s'hi veuen són persones d'altres ciutats, és el cas, per exemple, del que es pot veure en el fragment dedicat a Olot, on un grup de gendarmes francesos patrullen pel Barri Vell de la capital de la comarca de la Garrotxa.

A sota de cadascuna de les imatges, a més, hi ha pilonets de terra que representen els lligams de la terra amb els seus orígens.

EN DESENVOLUPAMENT

L'exposició s'acaba en uns murals que mostren el desenvolupament urbanístic als afores de les tres ciutats, que coincideixen en l'extensió cap a les muntanyes contigües a través de polígons industrials i d'urbanitzacions residencials.

Segons Lasaosa, la barreja d'imatges de la quotidianeïtat i de l'ampliació de les ciutats és una mostra que, ara, "qualsevol d'aquests espais pot estar en un dels tres llocs".

Així es demostra que el dia a dia i el futur són força comuns a Olot, Tournefeuille i Osca.

Font del document: http://www.diaridegirona.cat/cultura/2011/06/13/miralls-memoria/494401.html?utm_source=rss